

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 316/2022
05.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због три кривична дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Крунислава Божиновића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу ЗК. бр. 297/21 од 01.11.2021. године и Вишег суда у Нишу Кж1. бр. 24/22 од 08.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 05.04.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Крунислава Божиновића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу ЗК. бр. 297/21 од 01.11.2021. године и Вишег суда у Нишу Кж1. бр. 24/22 од 08.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу ЗК. бр. 297/21 од 01.11.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења три кривична дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за која му је суд претходно утврдио појединачне казне у трајању од по 2 месеца, те му је изречена условна осуда и то тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 5 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећених, а како је ближе одређено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1. бр. 24/22 од 08.02.2022. године, усвојена је жалба пуномоћника оштећених и пресуда Основног суда у Алексинцу ЗК. бр. 297/21 од 01.11.2021. године је делимично укинута и то у делу одлуке о трошковима кривичног поступка и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно одлучивање, док су жалбе окривљеног АА и браниоца окривљеног одбијене као неосноване и пресуда Основног суда у Алексинцу ЗК. бр. 297/21 од 01.11.2021. године, у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Крунислав Божиновић у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијане пресуде укине.

Врховни касациони суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, обзиром да се ради о пресуђеној ствари, јер је окривљени у прекршајном поступку пресудом Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу ПР бр. 1374/2021 од 27.04.2021. године правноснажно осуђен за насиље у породици, а у предметном кривичном поступку је поново осуђен у вези истог догађаја и за исто дело-насиље у породици.

Међутим, према оцени Врховног касационог суда изнети наводи захтева су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка и за неко друго кажњиво дело. Исти принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1 Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не може поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Уставни суд Републике Србије је, уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли је дошло до повреде начела *ne bis in idem* и то: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно

да ли је запређена санкција по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*); 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

У конкретном случају, неспорно је да су против окривљеног АА, вођена два поступка и то прекршајни поступак окончан пресудом Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу ПР 1374/2021 од 27.04.2021. године и кривични поступак који је правноснажно окончан пресудама које се захтевом за заштиту законитости побијају. Такође је неспорно да су се у оба означена предмета (прекршајни и кривични) животни догађаји одиграли истог дана 27.04.2021. године.

Из списка предмета произилази да је пресудом Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу ПР 1374/2021 од 27.04.2021. године окривљени АА оглашен одговорним што је дана 27.04.2021. године око 17,30 часова у ... у улици ... број .. прекршио изречену хитну меру забране приласка и контактката која му је наређена бројем ПУ 230-1/21-158 дана 27.04.2021. године у 11,30 часова од стране Полицијске станице Соко Бања у трајању од 48 сати са почетком од овог датума на основу процене ризика број ПУ 230-1/21-158, а ради заштите могуће жртве насиља у породици, а на начин ближе описан у изреци пресуде, чиме је извршио прекршај из члана 36. став 1. у вези члана 17. Закона о спречавању насиља у породици, и осуђен на казну затвора у трајању од 15 дана, коју има издржавати у Окружном затвору у Зајечару одмах без одлагања, јер је пресуда извршна пре њене правноснажности.

Након доношења означене пресуде Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу, окривљени АА је оглашен кривим у кривичном поступку и то да је дана 27.04.2021. године у јутарњим часовима у ..., улица ... број .. код улазних врата породично-стамбеног објекта у стању урачунљивости, применом насиља претњом да ће напасти на живот и тело и дрским понашањем, угрожавао спокојство, душевно стање и телесни интегритет чланова своје породице, свог унука оштећеног ББ, супруге свога унука, оштећене ВВ и свог зета ГГ, а на начин ближе опредељен у изреци пресуде, чиме је извршио три кривична дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и којом му је изречена условна осуда.

Радња кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1 КЗ (за које је окривљени оглашен кривим побијаним пресудама) обухвата примену насиља, употребу претње да ће се напасти на живот или тело, дрско или безобзирно понашање, а које радње морају проузроковати угрожавање спокојства, телесног интегритета или душевог стања члана породице.

Дакле, основни облик кривичног дела насиље у породици обухвата различите радње извршења и ни једна се не може поистоветити са радњом за коју у прекршајном поступку – пресудом Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу окривљени оглашен одговорним. Наиме, пресудом у прекршајном поступку окривљени је оглашен одговорним, обзиром да је прекршио изречену хитну меру забране приласка и контакта које му је наређена одлуком ПС Соко Бања дана 27.04.2021. године са почетком од тог датума у 11,30 часова, која при томе није ни обухваћена изреком кривичне пресуде, односно ради се о потпуно различитој радњи дела, а при томе мера која му је изречена од стране ПС Соко Бања и коју је окривљени прекршио и због које је оглашен

одговорним пресудом Прекршајног суда представља само превентивну меру у смислу Закона о спречавању насиља у породици (члан 17.).

Такође, у конкретном случају се не ради ни о истом животном догађају, који се одиграо у истом временском оквиру, обзиром да је у прекршајном поступку окривљени АА одговарао за радње извршене 27.04.2021. године око 17,30 часова, а у кривичном поступку за кривично правне радње извршене дана 27.04.2021. године у јутарњим часовима.

Сходно изнетом, није спорно да су прекршај и кривично дело за које је окривљени АА оглашен кривим извршени истог дана, према истим оштећенима (ББ, ВВ и ГГ), али представљају одвојене животне догађаје, који су се одиграли истог дана, али у различито време. При томе, претходно вођење прекршајног поступка за један догађај не може представљати сметњу да се против истог лица касније води и кривични поступак, тако да се у конкретном случају не може радити о пресуђеној ствари, па побјаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, на начин како се то неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује.

Имајући у виду наведено, то су по ставу Врховног касационог суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, на основу члана 491. став 1. ЗКП.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић